

Att vara veterinär är inte lätt.

Den s.k. grisskandalen satte fokus på de frågor som ViS drivit under många år.

Jordbruksdepartementet, Jordbruksverket, Sveriges Veterinärförbund, (SVF) och LRF menar att tillsynen av svenskt djurskydd skall skötas av praktiserande veterinärer, t.ex. distriktsveterinärer och veterinärer anställda av näringen. Man menar också att man inte behöver utfärda något förbud att bedriva privat fritidspraktik för länsveterinärer. En av SVF:s tidigare ordfö-

rande uttryckte sig på följande sätt om en praktiserande veterinärs förmåga att samtidigt bedriva tillsynsverksamhet och kommersiell verksamhet riktad mot tillsynsobjekten: "Kan man inte klara dessa båda uppdrag samtidigt så skall man lämna in sin legitimation." Ungefär på samma sätt uttryckte sig jordbruksministern i en TV-debatt om grisskandalen. Denna inställning har bl.a. fått som effekt att de "grisveterinärer" som är anställda av näringen har fått utstå en helt oberättigad kritik. Man har bl.a. i massmedia framfört att dessa vete-

rinärer är "köpta av näringen". ViS menar att det inte är rimligt att kräva att en praktiserande veterinär samtidigt skall vara husdoktor och polis. Det är naturligtvis en självklarhet att veterinären vid besök skall agera om uppenbara missförhållanden föreligger i besättningen. Men var går gränsen? Det finns inga regler gällande detta utan man överläter det helt och hållet på den praktiserande veterinären att själv bestämma när och hur man skall agera. När skall man anmäla missförhållande till polis? När skall man anmäla till andra myndigheter? När skall man själv se till att åtgärder vidtas? Varje praktiserande veterinär är väl medveten om att det inte går att uppträda i besättningarna som en kontrollerande polis. Gör man detta så vill inte djurägaren fortsätta anlita denne veterinär utan kontaktar i stället en konkurrent eller slutar helt enkelt att anlita veterinär.

Det är bara att konstatera att en praktiserande veterinär är som alla andra yrkesverksamma människor i första instånd på att göra ett bra jobb åt den som betalar för det arbete man utför. Är då ovan nämnda myndig-

Forts sidan 2

- Föreningen Veterinärer i Sverige anser att utvecklingen av Sveriges veterinära verksamhet bäst främjas av sund konkurrens och att tillsynsverksamhet skall utövas av myndigheter som inte bedriver kommersiell verksamhet.

- Föreningen vill också ena alla landets veterinärer i en gemensam yrkesförening som inte är styrd av fackliga eller politiska intressen.

Ny behörighetslag 2010

Från den 1 januari 2010 gäller en ny lag om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård.

Den innehåller grundläggande bestämmelser om behörigheter, skyldigheter, delegation etc.

Lagens definition av djurhälso-personal omfattar alla behörighetsreglerade – legitimerade eller godkända.

Till skyldigheterna för djurhälso-personal hör:

- Utföra arbete i överensstämmelse med veten-

skap och beprövad erfarenhet

- Föra journal
- Anmäla om brott mot djurskyddslagen upptäckta
- Tystnadsplikt

Lagen innebär att de svenska reglerna moderniseras och blir tydligare. Genom den nya lagen legitimeras, förutom veterinärer, även djursjukvårdare. Den skyddade yrkestiteln ska vara djursjukskötare.

För att ett yrke ska vara legitimerat ställs vissa krav, ett krav är att utbildningen skall vara på högskolenivå och vila på vetenskaplig grund.

Ett yrke som inte kan legitimeras regleras genom ett godkännande. Detta har skett med hovslagaryrket.

Även sjuksköterskor, sjukgymnaster och tandläkare som är legitimerade inom humansjukvården kan få godkännande för att

Forts sidan 2

Forts. Att vara.. heter, departementet och jordbruksverket, så naiva att man tror att just veterinärer står över denna inställning och i första hand, i alla lägen, tänker på att tillvarata samhälleliga djurskyddskrav vid sina besättningsbesök? Nej naturligtvis inte. Tyvärr är det så att man är väl medveten om veterinärens svåra situation och vill i stället exploatera denna för att på så sätt mildra djurskyddstillsynsverksamheten. Man är medveten om att vi har en så krävande djurskyddslag att denna är svår att leva upp till. Man vill trots detta ha kvar lagen för att kunna använda sig av den som ett argument för att man skall köpa svenskproducerade livsmedel. LRF är ju en pådrivande kraft för att bevara rådande situation och vill känna att man kan kontrollera hela veterinärkåren. Man kunde ju hoppats att SVF skulle kunna inse vilken svår situation man försätter svenska veterinärer i då man har denna inställning.

ViS har sedan länge framfört kravet på att tillsynsverksamhet skall skötas av veterinärer som är förbjudna att bedriva egen praktik och som dessutom är specialutbildade i tillsynsverksamhet. Vill ViS då ha tillbaka den gamla Djurskyddsmyndigheten? Nej, vi är väl medvetna om de brister som denna myndighet hade. Vi vill i stället att djurskyddet överförs från Jordbruksverket till en ny myndighet i enlighet med utredningen "Trygg med vad du äter" som överlämnades till regering-

Forts. Ny.. arbeta med sitt yrke även på djur- efter tilläggsutbildning och godkännande.

Gott om tid att skaffa rätt kompetens!

För de yrken som kommer att kunna få behörighet har man tid på sig att skaffa rätt kompetens. Fram till och med 2014 går det att få sin behörighet baserad på lång yrkeserfarenhet och att man kan visa upp rätt kompetens. UNDER TIDEN får man fortsätta att arbeta som vanligt!

C15 utbildningen försvinner från årsskiftet – kommer att ersättas av en liknande utbildning, som är under utarbetande.

Alla som skaffat sig C15 utbildning och har arbete inom djurhälsosektorn kan fortsätta på nuvarande sätt fram till 2014.

FÖRBUD att behandla för personer som inte tillhör djurhälsopersonalen. Lagen innehåller ett behandlingsförbud (4 kap 1§). Detta förbud innebär bland annat att personer som yrkes-

en förra året. Vi tror att en sådan myndighet skulle kunna organisera en väl avvägd djurtillsynsverksamhet som bl.a. skulle få som effekt att återställa förtroendet för svenska livsmedel utan att

Agneta Johnsson

djurägarna drabbas av stora kostnadsökningar.

Vi kan i alla händelser konstatera att den nuvarande tillsynsverksamheten har bidragit till att allvarligt skada förtroendet för svenska livsmedel och för svenska veterinärer.

Vår förening har under året även haft annat att fundera på än gris-skandalen. Den största insatsen är givetvis det arbete vi har lagt ner för att påverka propositionen om ett nytt veterinärväsende. Resultatet av denna togs upp i förra numret av ViS bladet. Vi betraktar

mässigt inom djurens hälso- och sjukvård men inte tillhör djurhälsopersonalen - icke legitimerade eller godkända – INTE får:

- behandla djur som har en epizooti eller zoonos
- utföra operativa ingrepp
- ge injektioner
- utföra annan behandling som kan orsaka ett lidande som inte är obetydligt
- behandla djur som fått lugnande, är sövda eller har fått lokalbedövning genom injektion

Vissa oklarheter föreligger men enligt vår tolkning är det enligt den nya lagen otillåtet att verka som "hästtandläkare" etc.

De nya föreskrifterna om djurhälsopersonal finns i Statens jordbruksverks författningssamling 2009:83, 2009:84, 2009:85

Per Josefsson

resultatet av propositionen som en stor framgång för oss men vi är väl medvetna om de stora svårigheter det kommer att innebära att försöka få den förverkligad.

ViS har också genom bl a flera artiklar kritiserat jordbruksverkets agerande i samband med att antikroppar mot Blåtunga hittades i tankmjölksprover på sensommaren 2008. Vaccinationskampanjen blev kostsam och drogs igång med full kraft så snart proverna analyserats. Så skedde inte när Sverige drabbades av "svininfluensa", där man faktiskt har kliniska fall, en del dessutom med dödlig utgång. Här har man istället vänt och vridit på kostnadsaspekten för vaccin och personal som skall utföra vaccineringen innan man till slut tog beslutet att Sveriges befolkning skulle erbjudas vaccination på statens bekostnad. Den senaste artikeln, tar upp just denna jämförelse och publicerades i Uppsala Nya Tidning den 4:e november dvs. samma dag som propositionen var uppe i riksdagen och Jordbruksverket på veterinärmötet tappert försvarade sitt agerande i kriget mot Blåtunga (artikeln finns även denna i föregående ViS blad).

Vidare har en av våra medlemmar polisanmält en s.k. "Hästtandläkare för brott mot Djurskyddslagen samt brott mot Läkemedelslagen. Anmälan ledde

Per Josefsson

till rättegång
Forts. Att vara.. och resultatet blev dagsböter för den aktuella "hästtandläkaren". Ärendet har väckt stor uppmärksamhet och säkert bidragit till den nya lag som träder i kraft den 1 januari 2010 som endast tillåter human sjukvårdspersonal att arbeta inom djurtandvården efter några veckors kompletterande utbildning i veterinärmedicin. Dessa får dock inte sedera djuren själv utan det ska den ansvariga veterinären göra.

ViS har också under året besvarat ett antal remisser och försökt att bistå de medlemmar som inkommit med frågeställningar och problem. Årsmötet hölls 2009 i Stockholm med, förutom årsmötesförhandlingar, föredrag av Björn Bengtsson, SVA angående MRSA hos djur. Katarina Novak, VD för skogs- och Lantarbetsgivarförbundet, SLA berättade om facket och arbetsgivarens roller. Apropå det senare inslaget på årsmötet vill ViS propagera för att man bör se till att man har ett medlemskap i SLA (som tillhör Svenskt Näringsliv) om man har anställda.

En god fortsättning på det nya året tillönskas av

Agneta Johnsson
 Ordförande, ViS

Årsmöte

ViS årsmöte kommer att hållas i Halmstad i april eller maj. Besked om exakt tid och plats meddelas senare.

ATG i Boden

ATG Hästkliniken i Boden började för tre veckor sedan att även ta emot hundar och katter. Hitills har de tagit emot ett 40-tal nya "små" patienter. - Djurägarna är positiva och det finns ett behov, säger Maria Wikström, klinikchef.

GRISSKANDALEN

Den 24 november, avslöjade den så kallade Djurrättsalliansen allvarliga missförhållanden i svenska gristallar, bland annat på ordföranden i Swedish Meat, Lars Hultströms, gård i Sörmland. Granskningen fick mycket stort genomslag. Två av alliansens aktivister hade i smyg tagit sig in på Hultströms gård och i ljud och bild skildrat bristerna. Fyra dagar senare meddelade Hultström att han med omedelbar verkan lämnar sitt ordförandeuppdrag i Swedish Meat och styrelseposten i HK Scan.

DN

"Dags att sätta punkt för planeconomien i jordbruket"

Publicerat i Dagens Nyheter 24 dec 2009

Jordbruksexperten efter grisskandalen: Hög tid att Sverige skyddar hela livsmedelskedjan – från jord till bord. Grisskandalen nyligen riktade strålkastarna mot det svenska systemet för kontroll av djurskydd och livsmedel. Denna modell – som avviker från flertalet EU-länders – skiljer inte på djurtillsynen och främjandet av jordbrukets ekonomi. I dag ligger dessa uppgifter inom

samma myndighet. Det är nu dags att blåsa in frisk luft i den svenska modellen och sätta punkt för den planeconomiska strukturen som utvecklades under krigsåren och det kalla kriget. Redan 1912 föreslog en utredning gemensam tillsyn av hela livsmedelskedjan – för djurhälsans skull och för att vi tryggt ska kunna äta maten, skriver Martin Wierup och Ivar Vågsholm.

Grisskandalen har riktat strålkastarna mot det svenska systemet för kontroll av djurskydd och livsmedel. Vi bör reflektera över det inträffade i skenet av att regeringen nyligen avfärdat sin utredares förslag som syftade till att förebygga sådana skräckexempel.

Vi som skriver detta har tillsammans arbetat i samtliga av de närmast berörda myndigheterna och i näringen. Vi vet vilket hängivet jobb som görs av många för att främja djurens hälsa, djurskydd och livsmedels säkerhet och djurböndernas situation.

Efter en skicklig analys föreslogs (SOU 2009:8) en ny myndighet för kontroll av hela livsmedelskedjan. Livsmedelsverket, Statens veterinärmedicinska anstalt och delar av Jordbruksverket skulle sammanföras till en ny livsmedelsmyndighet. Dessutom föreslogs att de av Jordbruksverkets nuvarande uppgifter som berör lantbrukets ekonomi skulle överföras till en ny myndighet för jordbruk och landsbygdsutveckling. Syftet var att skilja kontrollen från främjandet, så att inte samma myndighet bestämmer om smågrisarna får kastreras utan

Forts. Att vara.. bedövning och samtidigt främjar svinproduktionens ekonomi. Utredningens förslag skulle sätta punkt för den planekonomiska struktur som utvecklades under krigsåren och det kalla kriget då jordbruket styrdes av behovet av en hög självförsörjningsgrad. Detta system kunde försvaras när vi levde i en sluten värld, men

rådet flyttades 1999 genom Amsterdamedfördraget från medlemsländerna till EU – en maktförskjutning som förvånande nog inte har uppmärksammats i debatten. Det förra svenska ordförandeskapet 2001 hade en stor del i succén med att införa en ny livsmedelsförordning. Utgångspunkten var att hela livsmedels-

der om salmonella, användning av antibiotika och förbättringar av djurskyddet, med syfte att garantera konsumenternas säkerhet.

Varför genomförde regeringen då inte utredarens förslag? Skälet som anfördes var att det krävdes så mycket ansträngningar för så liten vinning. Förslaget var dock ingen ny idé, en statlig utredning från 1912 föreslog att det skulle vara sammanhållen kontroll av livsmedelskedjan, inklusive epizootier (smittsamma sjukdomar hos djur) och livsmedelssäkerhet. Efter 100 år med utredningar borde nu tiden vara mogen för ett sådant steg!

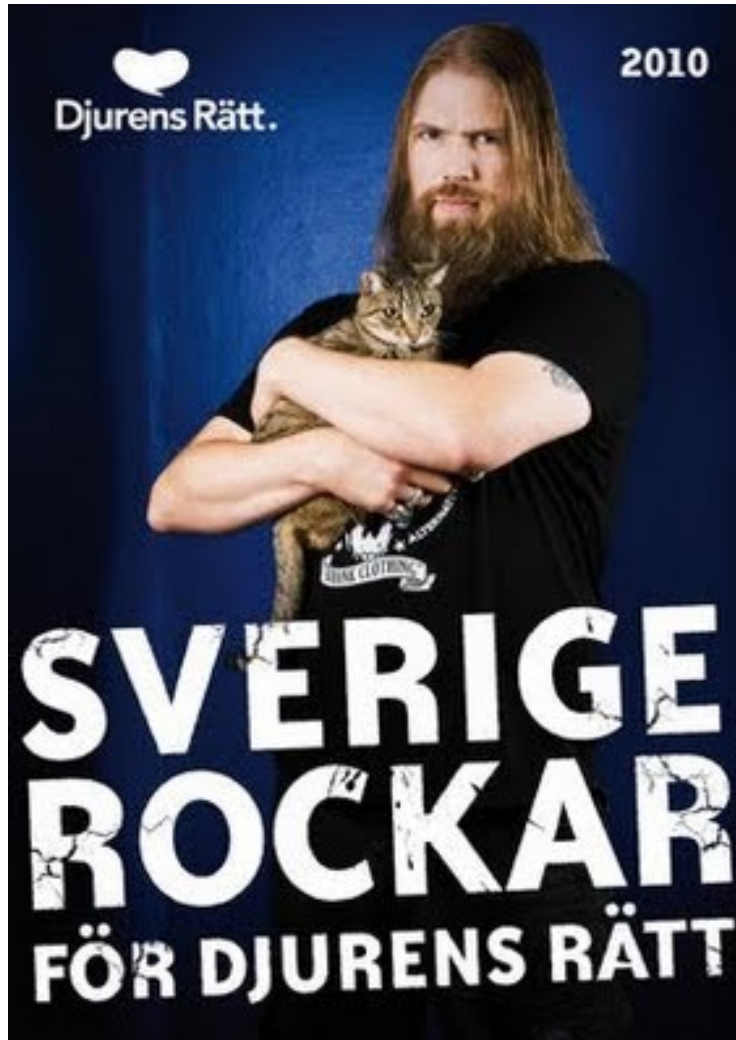
De myndigheter vars verksamheter hotades av omstrukturering var i sina remissvar av naturliga skäl emot förslaget. Man framhöll att verksamheten utifrån deras horisont fungerade väl. Intressant är att LRF argumenterade för att den nuvarande modellen skall bevaras. Uppgiften att främja lantbrukets ekonomi borde ske integrerad med kontrollen av djurskyddet och säkerheten hos de livsmedel som lantbruket producerade. LRF:s förslag skulle även ta hand om jordbruksministerns satsning på "Sverige som matland". Som en jämförelse undrar man hur det skulle se ut om Kemikalieinspektionens uppgift var att främja "Sverige som kemikalieland" eller om Trafiksäkerhetsverket skulle medverka till skapandet av "Sverige som billand". Är det så regeringens vill ha det?

Det tycks också råda en ambition att stoppa alla förändringar i den svenska modellen för veterinärfrågor som berör djurhälsa, djurskydd och livsmedelssäkerhet.

Detta förefaller ske i en symbios mellan företrädare för alla inblandade förutom djuren och konsumenterna, med uppenbara risker för att roller och ansvarsområden suddas ut eller sammanblandas.

Den principiella skiljelinjen mellan utredarens förslag och dem som var emot förefaller vara att kontroll och tillsyn skall organiseras utifrån jordbruket som ett sektorsområde. Problemet med en sektorsmodell är att perspektivet från jord till bord går förlorat och att varken konsumentens eller djurens bästa sätts i första hand.

Utredningen visade att det be-

nu har vi en öppen värld med nya möjligheter och nya hot. Det är dags att rita om kartan.

I årets budgetproposition valde dock regeringen att behålla nuvarande system. Den svenska tillsynen av våra livsmedel avviker därmed från EU:s linje som tillämpas i flertalet av medlemsländerna. Efter BSE-krisen (galna ko-sjukan) och dioxinskandalen för 10–15 år sedan öppnades ögonen för att det som sker ute på gårdarna har återverknings på säkerheten hos den mat vi äter. Då föddes begreppet "från jord till bord".

EU tog konsekvensen av det inträffade. Ansvar för hela livsmedelsom-

kedjan skulle skyddas – från jord till bord. Därför inkluderades även frågor om foder, djurhälsa och djurskydd. En ny inspektionsmyndighet inrättades (Food and veterinary office) vars inspektioner också riktas mot EU:s egna medlemsländer. Resultatet kan följas på nätet enligt principen "Name and shame". Även en ny myndighet för livsmedelssäkerhet (European food safety authority, EFSA) inrättades. Dessa åtgärder i EU har möjliggjort väsentliga framsteg. Ambitionen har höjts. Bland annat genomför EU nu en skärpning av kontroll och åtgär-

hövs en bättre samverkan mellan de myndigheter som nu kontrollerar olika delar av livsmedelskedjan. Detta visar bland annat de kraftigt ökade statliga kostnaderna för kontrollen av smittsamma djursjukdomar och salmonella. En orsak har bedömts vara bristande myndighetssamverkan.

Regeringen har nu tillsatt en särskild utredning för att begränsa kostnaderna och de väntade förslag till nedskärningar kommer troligen att vara lättare att hantera med en helhetssyn på livsmedelskedjan.

Den nuvarande myndighetsstrukturen bidrar till oklara roller och den inträffade grisskandalen bör också ses i detta perspektiv. Det bör noteras att de remissinstanser som var emot utredarens förslag nästan samtliga har tagit upp den känsliga djurskyddsfrågan med farhågor för att vårt goda djurskydd kunde försämrats om vi ändrar nuvarande system. Skandalen visade att verkligheten var en annan. När konsumenter och andra EU-länder frågar om vår djurhållning måste vi kunna dokumentera att svensk djurhållning är bättre. Som grisskandalen visar, räcker det inte att bara hävda att vi har världens strängaste djurskyddslag.

Det är dags att blåsa in frisk luft i den svenska modellen! Utredningen från januari 2009 pekade samma väg som utredningen 1912, en gemensam tillsyn av livsmedelskedjan behövs för våra djurs hälsa och välfärd och för att maten vi äter skall vara trygg. Behövs det hundra år till av utredningar?

Martin Wierup

Ivar Vågsholm

professorer vid Sveriges lantbruksuniversitet, sedan flera år

verksamma i vetenskapliga paneler för djurhälsa, djurskydd och livsmedels säkerhet vid EU:s livsmedelsmyndighet

Utvalda kommentarer:

Vaddå grisskandal? Djurrättsalliansens anklagelser byggde på sökta vinklar och tendentiösa slutsatser. Letar man tillräckligt länge kan man hitta brister i alla verksamheter. Uppföljningen av anklagelserna har inte visat några allvarliga fel. Man ska respektera att det finns de som är emot att vi äter kött, men nordeuropeisk omvårdnad av djuren är inget bönderna ska skämmas för.

Håkan Stensson, 25 december 2009.

Vadå planekonomi? God Jul med svensk klok helhetssyn!. Hade Sverige haft jätteproblem med salmonella, antibiotikaresistens och BSE kanske man skulle kunna motivera en ny myndighetsstruktur med fokus på livsmedels säkerhet. Men nu är det faktiskt tvärtom. Sverige har i dag trygga livsmedel med en hög djurskyddsnivå. Varför till varje pris ändra den svenska modellen som i EU-perspektiv varit framgångsrik (erfarenheter från sammanslagna myndigheter är inte odelat positiva i andra länder) . Varför skapa motsättningar mellan att främja och reglera. Det är att skapa kontraproduktiva motsätt-

Självklart skall konsument och djurskydd gå före jordbrukets ekonomiska intressen men så är det inte i dag. Producentintressena styr helt och jordbruksverket, departementet och den mäktiga lantbruksintressen (LRF) är istort sett ETT. Den planekonomi på jordbruksområdet som beskrivs i artikeln måste ersättas av en sund marknadsekonomi och bidragshysterin måste upphöra. Sverige är inte längre ledande i Europa på djurskyddsområdet vilket är trist då vi tidigare hade ett mycket gott rykte. En ny från produktionsintressen fristående myndighet kan vara en del i att konsumenternas intressen tillvaratas på ett bättre sätt än idag och att överutnyttjandet av produktionsdjuren minskas

Olle Rydell, 25 december 2009

ningar mellan konsumenter och producenter, när man faktiskt ofta har samma värderingar. Det finns ett värde i att se jordbrukspolitiken som en del i att både främja och styra. Och alla djur är inte livsmedel. Att flytta djurskyddet än en gång hade varit förödande. Att tro att en livsmedels säkerhetsmyndighet skulle ha haft en bättre tillsyn genom länsstyrelserna är orrealistiskt. Det ska mycket mer till, vilket

Gunnela Ståhle, 24 december 2009.

**Kolla in vår hemsida!
www.veterinarer.se**

SvD GP

Grisskandalen.

Publicerat i Svenska Dagbladet och i Göteborgsposten i dec 2009

Ansvaret för skandalen med vanvårdade svenska grisar, som avslöjades för några dagar sedan, vilar helt och hållet på regeringen som borde begripit att man inte hur länge som helst skulle kunna dölja verkligheten bakom den käcka parollen: "Sverige har världens strängaste djurskyddslag". Man har i fullt samförstånd med Jordbruksverket och näringen tagit udden av dessa lagar genom att helt och hållet negligera tillsynsverksamheten trots att detta förhållande under lång tid har uppmärksammats av flera utredningar, många andra myndigheter och organisationer.

Så sent som för någon månad sedan kastade regeringen en ytterst välgjord utredning i papperskorgen i vilken det, med anledning av Jordbruksverkets dubbla roller vad avser svenskt lantbruk, föreslogs att man skulle lägga ner Jordbruksverket och skapa en ny tillsynsmyndighet. Samtidigt som Jordbruksverket skall utveckla jordbruksnäringen och öka dess konkurrenskraft under parollen "Vi stärker den gröna sektorn" har man tillsynsansvarig för landets djurskydd. Detta är en omöjlig ekvation - vilket bland andra utredaren Gerhard Larsson konstaterade i sin utredning "Trygg med vad du äter – nya myndigheter för säkra livsmedel och hållbar produktion" som överlämnades till regeringen i januari 2009. Två omfattande utredningar av veterinärväsendet, 1995 och 2007, föreslog också att Jordbruksverkets tillsynsansvar skulle renodlas och att man därmed skulle upphöra med sin kommersiella verksamhet. En rapport från Riksrevisionen 2002 föreslog samma sak. Så gjorde även Konkurrensrådet, Konkurrensverket, Statskontoret och mängder med andra myndigheter och organisationer i sina remissvar till ovan nämnda utredningar. Regeringen valde dock att endast lyssna på kritiken mot utredningarna. Kritiken, som regeringen påstod var massiv, kom i stort sett endast från näringen och Jordbruksverkets allierade dvs. de institutioner som är ekonomiskt beroende av Jordbruksverkets välvilja. Till dessa hör tyvärr Sveriges veterinärförbund, SVF, som har många medlem-

mar som är anställda av Jordbruksverket. En företrädare för SVF sa i TV, efter avslöjandet, att han rekommenderade svensk julskinka men att han aldrig skulle vilja äta en tysk sådan.

Om djurskyddstillsynen, för vilken Jordbruksverket har hela ansvaret, kan kort sammanfattas att då den sorterades under kommunerna var den i stort sett helt värdelös. Det fanns några enstaka kommuner med en hyfsad kontrollverksamhet men de flesta hade en i stort sett obefintlig sådan. I januari 2009 flyttades kontrollen över till länsstyrelserna. Inte heller här fungerar tillsynsverksamheten. Som exempel kan tas Kronobergs län där man i år, av 30 svinbesättningar, hunnit kontrollera tre. Man hinner där i stort sett inte med någon annan tillsyn än då någon blir anmäld för misstänkt vanvård eller djurplågeri. Så är det troligen över hela landet. Det är naturligtvis regeringen som har det yttersta ansvaret för att man låter Jordbruksverket agera fritt och att det därför blir så här dåligt.

Marit Poulsens fråga i TV härom kvällen angående antibiotikaförbrukningen inom svinproduktionen är en av de springande punkterna. Detta måste också ingå i tillsynsverksamheten. Så är inte fallet idag.

Allt detta stärker vår uppfattning att Jordbruksdepartementet, Jordbruksverket och näringen är att betrakta som en enda organisation, där Jordbruksverket för befälet, som huvudsakligen är till för att sälja svenska lantbruksprodukter. Man lurar sig själva och därmed också svenska lantbruksnäringen om man tror att det är en välgärning för de enskilda djurägarna att medvetet försvaga tillsynsverksamheten på det sätt man hittills gjort. En sådan här skandal kan lätt följas av flera ännu värre om man inte snarast tar itu med frågan att skapa en tillsynsverksamhet som står fri från näringens inflytande. Det enklaste vore att ta upp Gerhard Larssons utredning ur papperskorgen.

**Per Arvidsson, leg. Veterinär
Mikael Fälth, leg. Veterinär**

I huvudet på en grisveterinär:

2009-12-20

Är jakten på grisbönder helt fri? Den senaste tidens påhopp på grisföretagare är mycket allvarliga. Vad är det som gör att det accepteras att människor och deras hem blir uthängda ohörda och att de blir dömda av media och inte av domstol? Det verkar som om ingen är medveten om djurrättsaktivisternas syfte. De är ute efter att få all djurhållning att upphöra med undantag för möjligtvis hållandet av sällskapsdjur. På grisbesättningarna ägnar man sig åt att hålla djur för livsmedelsproduktion, en fullt legitim sysselsättning hittills.

Intresset för grisars liv har under de senaste veckorna varit osedvanligt stort. En viss aktionsgrupp inom djurrättsrörelsen "Djurrättsalliansen" har med olagliga metoder dokumenterat grisuppfödning i Sverige. Deras tolkning av djurskyddslagstiftningen har fått företrädare framför expertis inom husdjursuppfödning. Man kan lätt få uppfattningen att nya regler gäller sedan den 24 november då aktionsgruppen valde att offentliggöra fynden gjorda under deras olaga intrång på ett hundratal grisbesättningar. Det var en välregisserad föreställning inför julen på dagen för öppnandet av grisföretagarnas viktiga samling på ELMIA.

"Djurrättsalliansen" stöder "DJURENS befrielsefront" vilka öppet på sin hemsida uppmanar till olagliga handlingar med syfte att bland annat få all uppfödning av husdjur för matproduktion att helt upphöra.

Olaga intrång tillåtet?

Media har deltagit i dessa djurrättsalliansens aktiviteter och även bjudit aktivisterna att sitta i TV-sofforna bredvid demokratiskt valda personer som vår jordbruksminister. Man skulle kunna uppfatta detta som att det är helt i sin ordning att kliva in i landets djurstallar utan tillstånd från vederbörande. Vilka besökare kan nu väntas ute på gårdarna?

Jordbruksföretagare är som företagare generellt sett välkommande för intresserade besökare men är

noga med att inte äventyra smittskyddet. Man använder sig i mycket ringa omfattning av låsta dörrar och övervakningsutrustning. Ska sådant nu bli ett vanligt inslag ute i besättningsarna och kommer det att gynna djuren?

Förbud mot sjuka djur?

Man kan lätt få uppfattningen att det är förbjudet med sjuka djur. I vilken uppfödning av djur som helst så föreligger alltid risken att enstaka djur blir sjuka eller skadas av olika anledningar. Eftersom grisarna i en besättning ofta är många till antalet så kan ett enstaka antal sjuka djur förefalla många. Självklart är det djurägarens ansvar att de sjuka djuren behandlas, vid behov bereds plats i sjukbox samt att beslut om avlivning tas i tid. Vår uppgift som svinhälsoveterinärer är att tillsammans med grisföretagarna arbeta förebyggande så att onödig sjukdom kan undvikas eller minskas i omfattning. Historiska siffror från bland annat slaktskadestatistiken, visar på att vi gemensamt med er grisföretagare lyckats bra i det arbetet.

Att vara grisveterinär

Djurrättsaktivisters bedömning väger tydligen tungt, tyngre än bedömningar gjorda av oss veterinärer. Det känns tungt att

vara grisveterinär i dessa dagar. Vi har utpekats i media för att vara köpta av näringen utan etik och moral saknande intresse för djurens välfärd. Dessutom bär jag på en oro inför hur vårt arbete ute på gårdarna ska komma att påverkas av följderna av höstens griskris.

Kontroll av kontrollen

Jag hoppas att lantbruksnäringen och myndigheterna inte förhastar sig och inför kontroller av kontrollanter i en näring som tillhör en av de mest kontrollerade. Grisuppfödningen behöver framför allt kunniga rådgivare för att öka djurvälståndet i form av minskad späddrisödlighet och sjukdom. Men visst, om en tredjepartskontroll nu införs så bör syftet vara att inge ett grundmurat förtroende för grisföretagare där konsumenten ska känna sig trygg med att regelbundna besök utförs utan föransmälan. Då ska steget inte heller vara långt till att kunna ta rätt betalt för varan.

Bilden av djuruppfödningen för livsmedelsproduktion

Det kan anses vara ett misstag att inte ha gjort klart för konsumenterna att ni svenska grisproducenter är seriösa uppfödare av djur för livsmedel och inga bevarare av kultur och tradition. Ni kan föda upp djur under moderna förhållanden och samtidigt sörja för god djurvälståndet. Konsumenten måste vänja sig vid en bild som inte liknar Astrid Lindgrens Emil i

Lönneberga. Därför måste man kanske öppna sina stallar och bjuda in till besök i våra djurstallar dagtid då smittskydd kan garanteras och minska risken för rena sabotage. Ni har inget att dölja utan ska vara stolta för den goda djurhållning som råder. Förhastat er inte utan vänta med att öppna för besök tills faran för att smitta grisarna med influensavirus är över.

Maria Lindberg

Djurhälsoveterinär

Artikeln är publicerad i tidningen

Svensk Gris med knorr nr 1-2010.

Maria Lindberg skriver regelbundet i Svensk Gris med knorr under vinjetten "Fråga Veterinären".

Svinaktig djurhållning kan förebyggas

2009-11-25

Djurrättssalliansens undersökning visar att det inte räcker med att jordbruksnäringens representanter, veterinärer, kvalitetskontrollanter mm besöker gårdarna. Det måste också finnas en offentlig

Utges av föreningen
Veterinärer i Sverige, en
fackligt och politiskt obunden
organisation för veterinärer.

Ansvarig utgivare:
ViS
Org.nr 802412-7576

ViS – Ordföranden
c/o leg. vet. Agneta Johnsson
Flackarps skolväg 11
245 61 STAFFANSTORP

Bankgiro: 5591-4436
Postgiro: 39 17 34 - 1

www.veterinarer.se

kontroll värd namnet. Det har vi inte idag, även om det varierar starkt mellan länsstyrelserna. Staten måste ta sitt ansvar för den fortsatta utvecklingen av den offentliga djurskyddskontrollen i enlighet med djurskyddslagstiftningens intentioner.

– Inte heller när kommunerna hade ansvaret hade vi en tillfredsställande tillsyn. Då fanns stora vita fläckar på kartan där det inte bedrevs någon tillsyn överhuvudtaget. Idag finns det i varje fall ett helhetsperspektiv över respektive läns djurhållning och grundläggande förutsättningar för att bygga en bra of-

fentlig kontroll, säger Jonny Andersson på Naturvetarna.

Den nu mycket oroande situationen är att tilldelningen av resurser medfört att flera län är kraftigt underbemannade medan övriga enbart är underbemannade. Till detta kan läggas långa körsträckor för flertalet av djurskyddsinspektörerna, tungrodda administrationssystem samt neddragning av personalstyrkan från kommunernas tid. Verksamhetsövergången har också tagit mycket tid och resurser i anspråk. För att kunna upprätthålla

den kontrollfrekvens som lagen kräver behöver flera län ha tre till fyra gånger så många inspektörer som i dag. Det är också viktigt att Jordbruksverket kräver in tillsynsplaner från respektive länsstyrelse för att på så sätt få en tydlig bild av behov och resurser.

För att kunna leva upp till djurskyddslagstiftningens intentioner saknar Sverige flera hundra tjänster. För närvarande har länsstyrelserna sammantaget drygt 150 tjänster. På papperet

hade kommunerna cirka 190 tjänster. Jordbruksverket beräknade förra året att det borde vara 430 tjänster. I de flesta fall räcker antalet tjänster idag till anmälningsärenden och brandkårsutryckningar. De räcker på långa vägar inte till för att kunna genomföra regelbundna förebyggande kontroller. Parallellt med föranmälda inspektioner måste djurskyddsinspektörerna också kunna komma helt oanmält för att bryter av den typ som Djurrättsalliansen uppmärksammat ska kunna upptäckas.

– Förvånande nog har inte alltid djurskyddsinspektörerna verksamhetsledningens fulla stöd för oanmälda inspektioner, avslutar Jonny Andersson.

Mer information:

Jonny Andersson,
0733 66 24 89,
jonny.andersson@naturvetarna.se

Naturvetarna är ett Sacoförbund med 31 000 medlemmar med naturvetenskaplig kompetens.

**En god fortsättning på det
nya året
tillönskas alla
läsare!**

ViS:s styrelse. Adresser och e-post.

Ordförande: Agneta Johnsson, Flackarps Skolväg 11, 245 61 FLACKARP, 046-127239(F), flackarp@dataphone.se
Vice ordf: Madeleine Björk, Byagt 27, 291 73 ÖNNESTAD, 044-76904(A), madeleine.b@delta.telenordia.se
Sekreterare: Lars-Håkan Håkansson, Bangårdsgatan 8, 523 37 ULRICEHAMN, lhs.vetab@telia.com
Kassör: Mikael Fälth, Nygatan 21, 341 35 LJUNGBY, 0372-83900(A), 0372-83904(F), mikael.falth@veterinarfalth.se
Ledamot: Per Josefsson, Norragård Vesslarp, 280 64 GLIMÅKRA, pellevet@vesslarp.nu